

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/publikacje/e-booki/173365,Proboszcz-getta.html>
17.04.2024, 18:33

Proboszcz getta

**Karol Madaj, Małgorzata Żuławnik,
Proboszcz getta, Warszawa 2010, ISBN
978-83-7629-878-8 (epub) ISBN
978-83-7629-879-5 (mobi) (Seria „Kto
ratuje jedno życie...”, t. 5)**

Ks. Marcelem Godlewskim tryskała energia. W czasach zaborów porzucił karierę naukową, by poświęcić się duszpasterstwu robotników. Pisał i wydawał, polemizował i organizował. Jako proboszcz kościoła Wszystkich Świętych brał stronę swoich parafian, nawet jeśli prowadziło to do ekonomicznej walki z żydowskimi sąsiadami. Po utworzeniu warszawskiego getta jego kościół znalazł się w obrębie murów. Proboszcz nie uciekł z „piekła”. Zdobywał jedzenie i pocieszał, fałszował dokumenty i pomagał w ucieczce. Stał się symbolem katolickiego kapłana ratującego Żydów. Książka „Proboszcz getta” opisuje niezwykłą historię księdza społecznika, parafii w getcie, Żydów-katolików i ukrywania dzieci w sierocińcu w Aninie. Historię, która po latach zakończyła się przyznaniem ks. Godlewskiemu tytułu Sprawiedliwego wśród Narodów Świata.

Okazją do wydania książki „Proboszcz getta” stała się planowana na 14 czerwca 2010 r. uroczystość pośmiertnego przyznania ks. Marcelemu Godlewskiemu medalu Sprawiedliwego Wśród Narodów Świata. Dlatego właśnie zasadniczą część książki dotyczy ostatniego okresu życia księdza Godlewskiego, kiedy to uhonorowany zasłużył się ratowaniem Żydów. Celem publikacji jest możliwie najdokładniejsze odtworzenie historii życia i działania kapłana w czasie okupacji, ze szczególnym uwzględnieniem jego zaangażowania w duszpasterstwo Żydów-katolików w getcie warszawskim oraz ukrywania dzieci żydowskich w prywatnym domu w Aninie pod Warszawą. Wobec stawianych przez historyków pytań o rzeczywisty udział ks. Godlewskiego w ratowaniu Żydów zasadną okazała się także prezentacja polemik dotyczących faktycznego udziału księdza prałata w

KAROL MADAJ, MAŁGORZATA ŻUŁAWNIK

PROBOSZCZ GETTA

Proboszcz getta

ratowaniu Żydów. Na zakończenie przedstawiona została długa historia starań o uhonorowanie ks. Godlewskiego tytułem Sprawiedliwego. Dołączony do książki aneks dotyczy głównie działalności ks. Godlewskiego w czasie istnienia getta. Zostały w nim przedstawione najważniejsze źródła na temat zasłużonego kapłana, zebrane przez panią Janinę Sacharewicz z ŻIH i wysłane przez nią jako świadectwa uratowanych do Instytutu Yad Vashem w Jerozolimie. W aneksie znalazła się również wybrana korespondencja obrazująca skalę zaangażowania wielu osób i instytucji w uhonorowanie ks. Godlewskiego.

Dla dopełniania wizerunku bohatera publikacji, w pierwszym rozdziale, mającym charakter wprowadzający, przedstawiono wybrane dziedziny jego bogatej działalności w pierwszej połowie XX wieku. Książka „Proboszcz getta” jest zaledwie skromnym przyczynkiem do przyszłej biografii tego wybitnego kapłana i wskazaniem kierunków do dalszych badań.

Książka uhonorowana wyróżnieniem Towarzystwa Przyjaciół Historii w kategorii „Najlepsze varsaviana” 2010/2011.

Książka otrzymała Nagrodę KLIO II stopnia w kategorii varsaviana w 2011 r.

PLIKI DO POBRANIA

[Proboszcz getta \(epub\) \(epub, 4.01 MB\) 08.11.2022 10:00](#)

[Proboszcz getta \(mobi\) \(mobi, 8.91 MB\) 08.11.2022 10:00](#)